אמר רבה בר רב כהנא מקרא מלא דבר הכתוב לא יטמא, כשהוא אומר לא יבא. גבי נזיר כתיבי הכי קראי להזהירו על הטומאה להזהירו על הביאה כדמפרש בסמוך כשנכנס לאהל המת אם [התכרו] בו משום "לא יטמא" ומשום "לא יבא" לוקה שתים ושתיים היו בבת אחת אבל טומאה לא משכחת לה שיתחייב שתים אם התכרו בו אל תטמא ובסמוך מייתי מתני' לאותבי:

דאמר רב הונא נזיר שטומד בבית הקברות והושיטו לו מתו. דעל ד) הקברות הוא מזהר כל"ג לו מת אחר ונגע בו חייב ואמאי הא מיטמא וקיימא ס"מ אפילו טומאה וטומאה: **איתיביה** לביי ה) נזיר שהיה עומד בבית הקברות והושיטו לו מתו ומת אחר ונגע בו חייב אמאי הא מיטמא וקאים אלא לאו ש"מ אמר רב הונא אפילו טומאה וטומאה, איתיביה אביי: כהן שהיה לו מת מונח על כתיפו והושיטו לו מתו ומת אחר ונגע בו יכול יהא חייב? ת"ל [א] ולא יחלל במי שאינו מחולל יצא זה שהוא מחולל ונעבוד א"ל ותיקשי לרמתני דתנן היה מיטמא למתים כל היום אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תטמא אל תטמא חייב על כל אחת ואחת ואמאי הא מיטמא וקאים, אלא קשיא אהדדי? לא קשיא באן בחיבורין באן שלא בחיבורין, וטומאה בחיבורין דאורייתא (ה) והא אמר רב יצחק בר יוסף א"ר יוחנן לא אמרו טומאה בחיבורין אלא לתרומה וקדשים אבל לנזיר ועושה פסח לא, ואי אמרת דאורייתא מאי שנא? באן בחיבורי אדם באדם באן בחיבורי אדם במת; אבל טומאה וטומאה לא דהא מיטמא וקאים, טומאה וביאה נמי הא מיטמא וקאי? אמר רבי יוחנן באן בבית באן בשדה, בבית

מקרא מלא דבר הכתוב. כמיר "לא יטמא" להם במותם" להזהירו על הטומאה וכמחזר ואמר "כל ימי הזירו לה' על כל א) נפשות מת לא יבא" חזר והזהירו על ביאה אבל טומאה לא יבא. גבי נזיר כתיבי הכי קראי להזהירו על הביאה כדמפרש בסמוך כשנכנס לאהל המת אם [התכרו] בו משום "לא יטמא" ומשום "לא יבא" לוקה שתים ושתיים היו בבת אחת אבל טומאה לא משכחת לה שיתחייב שתים אם התכרו בו אל תטמא ובסמוך מייתי מתני' לאותבי: **דאמר** רב הונא נזיר שטומד בבית הקברות והושיטו לו מתו. דעל ד) הקברות הוא מזהר כל"ג לו מת אחר ונגע בו חייב ואמאי הא מיטמא וקיימא ס"מ אפילו טומאה וטומאה: **איתיביה** לביי ה) נזיר שהיה עומד בבית הקברות והושיטו לו מתו ומת אחר ונגע בו חייב אמאי הא מיטמא וקאים אלא לאו ש"מ אמר רב הונא אפילו טומאה וטומאה, איתיביה אביי: כהן שהיה לו מת מונח על כתיפו והושיטו לו מתו ומת אחר ונגע בו יכול יהא חייב? ת"ל [א] ולא יחלל במי שאינו מחולל יצא זה שהוא מחולל ונעבוד א"ל ותיקשי לרמתני דתנן היה מיטמא למתים כל היום אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תטמא אל תטמא חייב על כל אחת ואחת ואמאי הא מיטמא וקאים, אלא קשיא אהדדי? לא קשיא באן בחיבורין באן שלא בחיבורין, וטומאה בחיבורין דאורייתא (ה) והא אמר רב יצחק בר יוסף א"ר יוחנן לא אמרו טומאה בחיבורין אלא לתרומה וקדשים אבל לנזיר ועושה פסח לא, ואי אמרת דאורייתא מאי שנא? באן בחיבורי אדם באדם באן בחיבורי אדם במת; אבל טומאה וטומאה לא דהא מיטמא וקאים, טומאה וביאה נמי הא מיטמא וקאי? אמר רבי יוחנן באן בבית באן בשדה, בבית

גמ' איתמר אמר רבה אמר רב הונא מקרא מלא דבר הכתוב לא יטמא כשהוא אומר לא יבא לזהירו על הטומאה להזהירו על הביאה אבל טומאה ולא רב יוסף אמר האלהים אמר רב הונא אפילו טומאה וטומאה דאמר רב הונא נזיר שהיה עומד בבית הקברות והושיטו לו מתו ומת אחר ונגע בו חייב אמאי הא מיטמא וקאים אלא לאו ש"מ אמר רב הונא אפילו טומאה, איתיביה אביי כהן שהיה לו מת מונח על כתיפו והושיטו לו מתו ומת אחר ונגע בו חייב? ת"ל [א] ולא יחלל במי שאינו מחולל יצא זה שהוא מחולל ונעבוד א"ל ותיקשי לרמתני דתנן היה מיטמא למתים כל היום אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תטמא אל תטמא חייב על כל אחת ואחת ואמאי הא מיטמא וקאים, אלא קשיא אהדדי? לא קשיא באן בחיבורין באן שלא בחיבורין, וטומאה בחיבורין דאורייתא (ה) והא אמר רב יצחק בר יוסף א"ר יוחנן לא אמרו טומאה בחיבורין אלא לתרומה וקדשים אבל לנזיר ועושה פסח לא, ואי אמרת דאורייתא מאי שנא? באן בחיבורי אדם באדם באן בחיבורי אדם במת; אבל טומאה וטומאה לא דהא מיטמא וקאים, טומאה וביאה נמי הא מיטמא וקאי? אמר רבי יוחנן באן בבית באן בשדה, בבית

אלא קשיא, מלא ע"כ סמי הך בריתא מקמי מתני': **לא** קשיא. אביי הא לתרץ מתני' וברייתא לא שהוא מחובר למת [והתכרו בו] ומושיטים לו מת אחר לא מיתייב דה"ל [מחולל] ושומד לא אלא בחבורים שפירש כבר מהמת והושיטו לו מת אחר שפירש מן הראשון ותמרו לו אל תטמא אין כאן מחולל ושומד [ואוסיפא לא בו ביוסף] שנוגע במת הנוגע [בו] ומת שבעת ימים כדדרשינן בפרק אין מעמידין (ע"ז דף נז:) כל אשר יגע בו הטומאה ומת שבעה ודיקרב [ב] מיסאב ואחרי שפירש תוספת טומאה: **וטומאה** בחיבורין דאורייתא. קעמר וכי בטלמא [ג] לא הוה נגע וכי יהיה הנוגע טמא משום דיקרב בדיקרב דאורייתא והאמר ר' יצחק בר יוסי [לא] אמרו טומאה בחיבורין, פירוש דיקרב בדיקרב אלא לענין תרומה וקדשים בזה אמרינן טומאה לנוגע במת לטמא תרומה וקדשים אבל לנזיר לסתור ולהביא קרבן טומאה וכן לענין להמנע מעשות פסח לא העמידו דבריהן ולא דאורייתא מאי שנא: **בחבורי** אדם באדם. פי' (ר"ש) שהשניהם הנוגע [ד] בנוגע במת דהוה ודאי מדרבנן טמא שבעה דכי אמר דיקרב בדיקרב דאורייתא דוקא דנגע בנוגע במת וכפ' אין מעמידין (נז:) אמר העיד יוסף בן יועזר דיקרב בדיקרב מסאב ופריך דאורייתא הוא "כל אשר יגע בו הטמא יטמא" ומסיק דאורייתא בחיבורין טמא שבעה אלא בחיבורין טומאת ערב ואתו אינו לוקה וגזור אף אלא בחיבורין טמא שבעה ואתא יוסף בן יועזר ושרא ולפירוש ר"י [בפרק] דאורייתא בחיבורין הייט [ה] נגע בנוגע במת אבל רש"י פירש התם ואתו אינו וגזרו אלא בחיבורין אף אם פירש לגמרי: **מאי** שנא טומאה וטומאה דלא דהא מיטמא וקאי. ואין כאן תוספת [ו] [טומאה] קרינא ביה (טומאה) הא מיטמא וקאי ודומיא דטומאה וטומאה דלא לקי כגון מת על כתיפו והושיטו לו מת אחר קודם שפירש מן הראשון טומאה [וביאה] נמי היכא דמת על כתיפו והלך להאל המת והתרו בו משום לא יבא ומשום לא יטמא הא מיטמא וקאי ואמאי לקי על הביאה ואי בנוגע במת ופירש וכנכנס לאהל המת הא אפילו טומאה וטומאה לוקה שתים שהרי אין כאן מחולל ושומד: [**באן** בבית]. נכנס בבית שבתוכו מת ולא נטמא קודם לכן אז לקי שתים על "לא יטמא" ועל "לא יבא" שבביאה אל הבית כתו שתים עליו: **באן** בשדה. כלומר כל טומאה וטומאה בלא אהל לא משכחת שיתחייב שתים בבת אחת שהרי אם נגע בב' מתים בבת אחת כולה חדא התראה היא דהתראה דידיה היא ואם היה טמון מת על כתיפו והתרו בו על הטומאה והושיטו לו מת אחר מחולל ושומד הוא ואין כאן תוספת טומאה מן הצני. מהר"ם ופ"ה קשה להבין

בבית

וכו' כזה אמרינן טומאה. תי' טומאה נמחק וכ"ב הנוגע כזה הטמא שיהא כטוגע כנ"ל: כ) ד"ה כתיבי אדם באדם וכו' שהשניהם הנוגע בנוגע כנ"ל. מ"מ: ל) בא"ד ולפי' כ"י נפרס דאורייתא בחיבורין מיירי נגע בנוגע במת ומתקנו ר"ג בנגע במת אלא בחיבורין טוגע בנגע בנוגע במת. מ"מ: מ) ד"ה מאי שנא טומאה וטומאה וכו' ואין כאן תוספת טומאה קרינא ביה טומאה. מן טומאה ועד טומאה נמחק ר"ג ומחולל ושומד קרינא ביה טומאה וביאה נמי. מ"מ:

(ה) גם' דאורייתא היא והא אמר ר' יצחק: (ב) רש"י ד"ה ומומאה בחיבורין מי הויא וכו' דמשום דהוי: (ג) ר"ה והא אמר וכו' לא אמרו שיטא:

תוספת אור

אחר בשד שהוא טוגע במת לאמון מלא דבר הכתוב לא יטמא כשהוא אומר לא יבא לזהירו על הטומאה להזהירו על הביאה אבל טומאה ולא רב יוסף אמר האלהים אמר רב הונא אפילו טומאה וטומאה דאמר רב הונא נזיר שהיה עומד בבית הקברות והושיטו לו מתו ומת אחר ונגע בו חייב אמאי הא מיטמא וקאי אלא לאו ש"מ אמר רב הונא אפילו טומאה וטומאה, איתיביה אביי כהן שהיה לו מת מונח על כתיפו והושיטו לו מתו ומת אחר ונגע בו חייב? ת"ל [א] ולא יחלל במי שאינו מחולל יצא זה שהוא מחולל ונעבוד א"ל ותיקשי לרמתני דתנן היה מיטמא למתים כל היום אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תטמא אל תטמא חייב על כל אחת ואחת ואמאי הא מיטמא וקאים, אלא קשיא אהדדי? לא קשיא באן בחיבורין באן שלא בחיבורין, וטומאה בחיבורין דאורייתא (ה) והא אמר רב יצחק בר יוסף א"ר יוחנן לא אמרו טומאה בחיבורין אלא לתרומה וקדשים אבל לנזיר ועושה פסח לא, ואי אמרת דאורייתא מאי שנא? באן בחיבורי אדם באדם באן בחיבורי אדם במת; אבל טומאה וטומאה לא דהא מיטמא וקאים, טומאה וביאה נמי הא מיטמא וקאי? אמר רבי יוחנן באן בבית באן בשדה, בבית

ומומאה בחיבורין דאורייתא. מי הויא לה דאורייתא כחדא טומאה דמשום דהוי מחובר עדיין במת דתנן קאמרת לה דכי הדר נגע במת זה הויא לה לכולה חדא טומאה מדאורייתא: **ומא אמר רב יצחק בר יוסף לא אמרו טומאה בחיבורין.** אם אדם טוגע ידו במת ואוחז בו וידו אחרת נתונה בידו חבירו לא אמרה שיהא גם אותו חבירו כמי שהוא מחובר ונוגע בטומאה זו אלא לענין קדשים ותרומה שאינו יכול לאכול בהן עד שבעה אבל לענין נזיר לסתור נזירותו ולהביא קרבן על הטומאה ולעושה פסח אלא לעשותו בטבול שהוא טמא לא (ג) (אמרינן) שתהא טומאה בחיבורין: **ולי אמרת דמדאורייתא.** הוי חמוש טומאה חיבורין בטומאה אריכתא: **מלי שנא.** נזיר ועושה פסח מקדשים ותרומה: **ס"ג כלן בחיבורי אדם באדם כלן בחיבורי אדם במת.** לומר מי דמי: **ההוא** בחיבורי אדם באדם שזה טוגע במת והוא בחבירו ומשה"ס לא תשיבה ליה טומאה חיבורין לענין נזיר ועושה פסח ג) אבל הכא טומאה חיבורי [אדם] במת המוש הכי הויא לה טומאה חיבור תשיבא כחדא ואינו חייב אלא אחת ד) דהא מיטמא וקאי ואמר מר שמי שאינו מחולל יצא זה שהוא מחולל והוקשו נזיר והכנס בחתם לענין הפרשת טומאה: **טומאה וביאה נמי הא מיטמא ליה.** קודם שנתהלל בהאל ואמאי מיתייב ואי נמי מכוון דנכנס באהל שהמת שם הוה ליה טומאה וכי הדר נגע אמאי מיתייב: **כלן בבית כלן בשדה.** כי אמרינן אין לחייב על הביאה אלא הטומאה דנכנס בבית שהמת לתוכו דטומאה וביאה בבית הדדי אתיין ואיתיך דאמרת יצא זה שמחולל ושומד שנגע במת שבשדה והדר נכנס באהל שמת תחתיו דפטור לפי שכבר הוא מחולל ושומד: בבית

באן בחיבורי אדם באדם כאן בחיבורי אדם במת. ראובן שנגע בשמעון בעור שמעון נוגע במת שמא ז' מן התורה וכפ' אין מעמידין דריש ליה מכל אשר יגע בו הטמא: אבל ראובן שנגע בשמעון בלוי ולוי במת שמא טומאת ערב מן התורה ומדרבנן טומאה ז' ז' טומאה וביאה נמי דומי' דטומאה וטומאה דלא לקי' כגון מת על כתפו והושיטו לו מת אחר דלא לקי ראין כאן תוספת טומאה: טומאה וביאה נמי אם היה מת על כתפו ונכנס לאהל המת לא לקי דהא מחולל ושומד ואין כאן תוספת טומאה: כאן בבית. אדם פחות הנכנס לאהל המת והתרו בו משום לא יבא ומשום לא יטמא לוקה ב' שכניהם באו כאן ולא היה מחולל ושומד. אבל בשדה דליכא אהל לא משכחת שילקה ב'.

ראש

עין משפט נר מצוה

ע א מיי' פ"ב מהל' מאכ"א הלכה ז:

עא ב מיי' פ"ה מהל' מילה הל' יז וסי"ג מהל' מאכ"א הלכה ד:

עב ד מיי' פ"ה מהל' טומאת מת הל' ב

נוטא/מגנ

סמנ עמין הלא:

מה' רבה ור' יוסף מעמין בכל טומאות הנזיר כגון נגע באת ונכנס לאהל המת (מה' ר' יוחנן בהגנת הסוגיא)

תת נוטא טומאה בחיבורין

פי' הרא"ש

ושתיה (ה) דהתראות סחלקות: מקרא מלא דבר הכתוב לא יטמא. כלומר שמלא ומשלים הכל דגם ביאתו לבית שיש בו טומאה בכלל לא יטמא הוא. כשהוא אומר לא יבוא תרוייהו גבי נזיר כתיבי וקרא יתירא הוא להוהיר על הביאה ועל הטומאה כדמפרש בסמוך שאם נכנס באהל הבית יבוא ומשום לא יטמא לוקה שתים הוא לא יבוא ומשום לא יטמא לוקה שתים הוא לא יבוא. ובפרש בתוספת טומאה בשביה כדמם' בסמוך (ורב יוסף) אמר אפילו טומאה וטומאה אף בלא תוספת טומאה מתחייב שתים אי התרו בו אל תטמא אל תטמא: והושיטו לו מתו ומת אחר. מתו אי מת אחר דנזיר מוהר על הקרובים כמו ב"ג: ה"ג יכול יהא חייב ת"ל להחלו ולא נרסי' לא יחלל דהא לא כתיב גבי אוהרת טומאה ולהחלו גבי אוהרת טומאה דהכן כתיב לקמן גמרינן נזיר מכהן מנ"ש דאמר אמר: א"ל רב יוסף ותיקשי ליה מהתיא דתנן היה מטמא וכו'. אלא קשיין אהדדי' מקמי מתני': לא קשיא כאן שלא בחבורין. אביי השיב לרב יוסף לתרץ הברייתא ומשנה דלא תקשי אהדדי ולקיים דברי רבה: כאן בחבורין בעודו מחובר למת אם הושיטו לו מת לא מחייב. דמחולל ושומד הוא ואינו מוסיף טומאה על טומאתו: כאן שלא בחבורי' אחר שפירש מן המת והושיטו לו מת אחר והתרו בו אל תטמא חייב ב' דבטומאה ב' יש תוספת טומאה דבעודו מחובר למת אדם הנוגע בו טמא ז' ואחר שפירש הנוגע בו אינו טמא כ"א טומאת ערב. כך פי' המפרשים שמה זו. וק' לי מדקאמר רבה טומאה וטומאה לא משמע דלית ליה כלל בטומאה ב' מלקות דאם איתא דאית ליה אמורא הי"ל לפרש דבריו וע"ק דהל"ל א"ל ל"ק כאן בחבורין וכו'. הלכך נר' לפרש דרבה לית ליה כלל ב' מלקות בטומאה ורב יוסף קאמר דמשכחת להו נמי בטומאה וכדמפרש בתוספת טומאה אלא קשיין אהדדי ל"ק כאן בחבורי' וכו' כל זה מדברי רב יוסף ולפ' דבריו דבחבורי' משכחת לה וטומאה בחבורין דאורייתא מה שהוא טמא ז' בעודו מחובר למת מן התורה הוא דקאמר דלוקה עליה: לא אמרו טומאה בחבורי' אלא להרומה וקדשים. שלא יאכל תרומה וקדשים כל שבעה שהעמידו דבריהם בכמוס אכילת תרומה וקדשים שהוא מצות עשה: אבל לנזיר שיסתור ולעושה פסח שימנע מעשות פסח לא מטמאתו: ואי הוי דאורייתא הואך מיתרוצ חכמים: כאן בחיבורי אדם באדם כאן בחיבורי אדם במת. ראובן שנגע בשמעון בעור שמעון נוגע במת שמא ז' מן התורה וכפ' אין מעמידין דריש ליה מכל אשר יגע בו הטמא: אבל ראובן שנגע בשמעון בלוי ולוי במת שמא טומאת ערב מן התורה ומדרבנן טומאה ז' ז' טומאה וביאה נמי דומי' דטומאה וטומאה דלא לקי' כגון מת על כתפו והושיטו לו מת אחר דלא לקי ראין כאן תוספת טומאה: טומאה וביאה נמי אם היה מת על כתפו ונכנס לאהל המת לא לקי דהא מחולל ושומד ואין כאן תוספת טומאה: כאן בבית. אדם פחות הנכנס לאהל המת והתרו בו משום לא יבוא ומשום לא יטמא לוקה ב' שכניהם באו כאן ולא היה מחולל ושומד. אבל בשדה דליכא אהל לא משכחת שילקה ב'.

הגהות הב"ח

(ה) גם' דאורייתא היא והא אמר ר' יצחק: (ב) רש"י ד"ה ומומאה בחיבורין מי הויא וכו' דמשום דהוי: (ג) ר"ה והא אמר וכו' לא אמרו שיטא:

הגהות הגר"א

[א] גם' ולא יחלל נמחק ונ"ב להחלו (וכמ"ש סמוס'):

[פ' מוס' שבועות יז. ד"ה מיר]

* דבטומאה אחת דאי דאינו ולא נפסלה

גליון הש"ס

גם' כאן שלא בחיבורין. ע' נזה ד' מ ע"א תפ"ה ולמלמ':

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) רש"י ד"ה מקרא מלא וכו' שלא כל נפשות. תי' נפשות נמחק ונ"ב נפש. מ"מ: ב) ד"ה ס"ג כאן בחיבורי אדם וכו' אבל הכא טומאת חיבורי אדם במת. נ"ב עי' מ"מ: ג) בא"ד ואינו חייב אלא אחת. כאן הס"ד: ד) תוס' ד"ה דאחר כ' מזה וכו' דעל הקברות. תי' הקברות נמחק ונ"ב הקבורים. מ"מ: ה) ד"ה אינו חייב אלא אחת. תי' נזיר נמחק ונ"ב כאן. מ"מ: ו) בא"ד בספרים כתוב ס"ג לא יחלל וי"ל. נמחק וי"ל ונ"ב זה אינו: ז) ד"ה לא קשיא וכו' מחובר למת וכו' והמתו בו ומושיטים. תי' ומושיטים נמחק ונ"ב ות. מ"מ: ח) בא"ד אין כאן מחולל ושומד ותוספת. תי' ותוספת נמחק ונ"ב אלא תוספת טומאה. תי' אף בו ביום שבעה כנ"ל: ט) בא"ד כתובו ודיקרב מסאב ואחרי שפירש טומאת ערב כנ"ל: י) ד"ה ומומאה דאורייתא כלומר וכי בטלמא שלדם טוגע במת וכי יהיה כטוגע בו וכו' ואמר ר' יצחק בר יוסף כאן בחיבורי אדם: כ) ד"ה כתיבי אדם באדם וכו' שהשניהם הנוגע בנוגע כנ"ל. מ"מ: ל) בא"ד ולפי' כ"י נפרס דאורייתא בחיבורין מיירי נגע בנוגע במת. תי' נגע בנוגע במת ומתקנו ר"ג נגע במת אלא בחיבורין טוגע בנגע בנוגע במת. מ"מ: מ) ד"ה מאי שנא טומאה וטומאה וכו' ואין כאן תוספת טומאה קרינא ביה טומאה. מן טומאה ועד טומאה נמחק ר"ג ומחולל ושומד קרינא ביה טומאה וביאה נמי. מ"מ: